

stanovništvo u neimaštini jelo kruh od kukuruznih oklasaka i komine od grožđa te pilo octeno vino koje je štetilo njihovu zdravlju. Referatom *Reprezentančni stroški srednjeveških mestnih mogotcev – Piran, zadnje desetletje 13. stoletja* Darja Mihelič (Ljubljana) veoma je detaljno prikazala odnose cijena prehrambenih namirnica. Tako su se na stolu piranskog potestata prilikom jedne službene večere iz prosinca daleke 1295. na stolu našle velike količine mesa, kruha, vina, začina itd., o čemu je običan puk mogao samo sanjati.

Elvis Orbanić (Žminj) i Maja Polić (Rijeka) preikazali su rad pod naslovom *Dobrilino zauzimanje za gladne u središnjoj Istri (1850.)*. Rad obrađuje razdoblje sredine XIX. st. kad je Juraj Dobrila, tada tek kanonik i nastavnik, kroz Slavijansko društvo sa sjedištem u Trstu, pomagao Istranima iz unutrašnjosti sakupljenim donacijama u žitu, kukuruzu i soli. Tajana Ujčić (Vodnjan) u radu „*Potpuno drukčiji od drugih*“ – sa stolova obitelji Kupelwieser na Brijunima i obitelji Hütterott na Sv. Andriji prikazala je bogatstvo spomenutih obitelji koje se ogledalo na različite načine. Naime, iz sačuvanih jelovnika obitelji Hütterot, u čijem je posjedu bio otok Sv. Andrije s obližnjim otocima i priobaljem, može se razabrati obilje najkvalitetnije hrane, dostupne samo (naj)višim slojevima tadašnjeg društva. Možemo sa sigurnošću reći kako su neka jela prosječnom Istraninu bila (a možda još uvijek jesu) sasvim nepoznata.

Nakon zaključne rasprave sudionici biennala uputili su se na izlet u Grožnjan, Momjan i Zrenj. Tema sljedećeg biennala bit će *Djeca*.

Željko Cetina i Milan Radošević

Anali Zavoda za povijesne znanosti Hrvatske akademije znanosti i umjetnosti, sv. XLIV, Zagreb-Dubrovnik 2006., 271 str.

Svoju bogatu izdavačku djelatnost, koju krasi brojne knjige i serijske publikacije čiji su autori uglavnom zavodski znanstveni djelatnici, Zavod za povijesne znanosti HAZU u Dubrovniku redovito svake godine obogaćuje hrvatsku povijesnu znanost i uglednom publikacijom naslovljenom *Anali Zavoda za povijesne znanosti Hrvatske akademije znanosti i umjetnosti* u kojoj se uglavnom objelodanjuju radovi s područja regionalne dubrovačke povijesti, ali koja je nerijetko imala odraza i na šira povijesna zbivanja u Hrvatskoj. U broju XLIV *Analna ZPZ HAZU* objelodanjeno je osam znanstvenih radova iz novovjekovne povijesti koje ćemo ovdje ukratko prikazati.

U radu naslovljenom *O utjecaju bizantske kulture u renesansnom Dubrovniku i Dalmaciji (7-24)* Zdenka Janeković-Römer razmatra problematiku utjecaja grčkoga pravnog i institucijskog nasljeđa koje su grčki znanstvenici prenosili na Zapad nakon pada Konstantinopola 1453. godine, s posebnim osvrtom na njihov utjecaj u Dalmaciji i Dubrovniku, odnosno na krug hrvatskih humanista.

U prilogu naslovljenom *Obliti privatorum publica curate*: Predci i rodnici jedne političke maksime (25-46) Nella Lonza razmatra filozofsko, političko, vjersko i epigrafsko značenje toga latinskog natpisa iz Kneževa dvora u Dubrovniku, donosi njegovu usporedbu sa istovjetnim natpisima u drugim zapadnoeuropskim gradovima i zaključuje da je ova maksima preuzeta iz jednog popularnoga *florilegija*.

Lastovci u Lastovskom statutu (47-94) rad je Nenada Vekarića u kojemu se analizira rodovska pripadnost osoba koje se poimenično spominju u *Lastovskom statutu*, a koje su

činile komunalnu elitu. Autor uspostavlja genealošku vezu tih osoba s današnjim živim potomcima te donosi opsežan popis osoba iz spomenutog statuta.

Relja Seferović i Mara Stojan autori su priloga *Čudo vode: prolegomena za ranorenesansni vodovod u Dubrovniku (95-137)* u kojemu upozoravaju na važnost koju je za opći društveni i gospodarski razvitak dubrovačke komune imala izgradnja gradskog vodovoda u 15. stoljeću koju je izveo majstor arhitekt Onofrio della Cava iz Napulja. Rad je obogaćen nizom grafikona i ilustracija ostataka starog vodovoda.

U radu *Dubrovački teolozi o židovskoj zajednici u prvoj polovici 18. stoljeća (139-188)* Relja Seferović razmatra arhivsku građu iz 1724. godine u kojoj se spominje odluka dubrovačkih vlasti o zapljeni i spaljivanju niza židovskih vjerskih tekstova te se analizira položaj židovske zajednice u osamnaestostoljetnom Dubrovniku.

Ilija Katičić u baroknoj obnovi Dubrovnika i Perasta – nove spoznaje o životu i djelu dubrovačkoga graditelja i klesara (189-218) rad je Katarine Horvat-Levaj. Autorica razmatra značenje dubrovačkog protomagistra u oblikovanju baroknog Dubrovnika preko izgradnje katedrale i drugih crkvenih i javnih građevina, ali i njegovim djelovanjem u bokeljskom Perastu (Gospa od Škrpjela) u dugom razdoblju nakon katastrofalnog potresa 1667. godine.

Na temelju analize arhivske građe iz Državnog arhiva u Veneciji Lovorka Čoralčić u radu *Crkvene ustanove grada Bara u oporučnim spisima hrvatskih iseljenika u Mlecima (219-240)* upućuje na spomen nekadašnjih barskih crkvenih ustanova (crkve, samostani) i duhovnih osoba u oporukama s posebnim osvrtom na vrijeme njihova useljavanja u Mletke, zanimanja, mjesta stanovanja, obiteljske veze i drugu problematiku koja se može iščitati iz oporuka.

Tado Oršolić u prilogu *Hajdučija, razbojstva i krijumčarenja u Dalmaciji od uspostave druge austrijske uprave do sredine 19. stoljeća (241-254)* razmatra kriminalne djelatnosti koje su obilježile pokrajinu Dalmaciju, jednako obalu kao i zaleđe, u prvoj polovini XIX. stoljeća, ali i načine na koje su lokalne vlasti pokušavale uspostaviti red i zakon.

Na kraju časopisa tiskana je redovita rubrika "Osvrti i kritike" (255-266), u kojoj su prikazana ili ocijenjena neka od recentnih izdanja tipa monografija i serijskih publikacija, te cjeloviti *Popis izdanja Zavoda za povijesne znanosti Hrvatske akademije znanosti i umjetnosti u Dubrovniku (267-270)*. Zaključimo da je ova znanstvena publikacija iznimno vrijedan kontinuirani doprinos suvremenoj hrvatskoj historiografiji u kojoj, iako je njezin sadržaj uglavnom ograničen na regionalnu povijest Dubrovnika i Dalmacije, uvijek nailazimo na metodološki inovativne radove u kojima se raščlanjuju dosada nepoznati izvori ili se već objelodanjeni čitaju i interpretiraju koristeći se suvremenim metodološkim historiografskim načelima.

Zoran Ladić

Povijesni prilozi. Časopis Hrvatskog instituta za povijest, god. 25, Zagreb 2006., br. 30, 227 str., br. 31, 249 str.

U izdanju Hrvatskog instituta za povijest 2006. godine objavljena su dva broja časopisa *Povijesni prilozi*. Broj 30 sadržava osam izvornih znanstvenih radova i pet prikaza, dok je broj 31 podijeljen u dva dijela. Prvi dio je posvećen radovima sa znanstvenog kolokvija održanog u ožujku 2006. na Hrvatskom institutu za povijest kojim je obilježena deseta

